

TELEGRAFULU ROMANU.

N^{ru} 98. ANULU XVII.

Sabiu, in 11/23 Decembre 1869.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: Joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. postu, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 5. fl. v. a. pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. pentru princ. si tieri viraine pe anu 12. fl. v. a. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“.

Apropiandu se inceputulu anului 1870, se deschide prin acesta prenumeratiune noua la acesta foia.

Atragemu atentionea onoratului publicu ca in anulu urmatoriu, fiindu sinodu archidiececanu in primavera si congressu metropolitanu in toamna, „Telegrafulu Romanu“ va fi de interesu deosebitu din acesta privintia. Elu va fi diariulu celu mai de aproape de lucrările acestoru reprezentantie natiunali bisericesci si prin urmare i va fi cu putintia ale si aduce mai ingraba de catu ori care altu diariu romanescu.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de done ori pe septemana Joi'a si Duminec'a — Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiu pre anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainetate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardii cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresandu-le de adreptulu la

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

La prelegerea dlui Wattenbach despre sasi si romani din Transilvania.

Sabiu, 8 Decembre. La cele ce s'au publicat in numerulu 275 in „Heidelberger Zeitung“ despre cuprinsulu propunerei a treia din Museulu de acolo, tinentu de dl prof. W a t t e n b a c h despre sasi si romani din Ardelu, *) au respunsu dl loanu Bechnitiu, studinte de drepturi in Heidelberg, prea bine, cu tactu frumosu si vrednicu de lauda. None ne-au venitu in parte a responde dlui profesoru Wattenbach la cele aduse inainte in numerulu 279 alu acelu jurnal. Laudatulu profesoru Wattenbach aduce spre justificarea sea acea impregiurare, ca „elu au cercetat numai pamentulu sasescu si ca numai despre acesta au cuventatu, prin urmare au fostu departe de a aduce vre-o judecata (caracteristica) despre intréga natiune romana din Ardelu. Dara ca aci mass'a coloniloru romani corespunde descrierei sele, póte d-sea sa se provóce la testimoniulu scriitorului englesu Carolu B o n n e r din opulu acestuia. Vedi bine, dice mai departe d-sea, ca au conversatu mai cu sema cu sasi, in-sea deubae sa contradica, ca intre ei aru fi gasitu Erzfeinde der Romanen „(inimici principali ai romanilor)“.

Dlu profesoru Wattenbach pre bas'a informatiuniloru, care le-au luat dela acei sasi, cu cari au conversatu, si despre cari afirma, ca nu suntu Erzfeinde der Romanen, caracterisa in cuventarea sea pre romanii din Ardelu de „incendiatori, si de bande de hoti“. Noi n'amu acceptatu dela profesoru Wattenbach provocare la scriitorulu Carolu B o n n e r, carele inca au scrisu dupa informatiunile verbale ale unoru sasi esagerati opulu seu, ei amu fi acceptatu provocare la date autentice statistice, ca romanii din Ardelu suntu incendia-

tori si bande de hoti, iera sasi preste totu suntu ómeni de omenia, si ca intre ei nu se gasesce nici unu hotiu. Si asiá de-si noi presupunema despre acei domni sasi, ca i canóscemu, dupa ale caroru informatiuni dl profesoru ne caracteriseza pre noi romanii din Ardelu de incendiatori si de bande de hoti, totusi niel candu nu amu pututu presupune dela d-loru ca dela nisco barbati culti, ca suntu capaci a purta astfelu de reintia in inim'a loru cea culta, incatu in diu'a de astadi sa informeze pre unu strainu despre noi romanii, ca amu fi incendiatori si bande de hoti.

Insa sa ne mangaiamu, ca profesoru Wattenbach nu s'au informatu dela sasiu sei numai despre noi asiá, precum vedemu, ci inca si despre regimulu austriacu si ungurescu, caci laudatulu profesoru povestese germaniloru sei celoru adunati in Museulu din Heidelberg in 20 Novembre a. c. ca regimulu austriacu cu deosebire au pecatuitu prin perfidia — Treulosigkeit, — cu carea au resplatitu sasiloru fidelitatea loru; apoi si sub regimulu ungurescu dupa 1866 n'au fostu mai bine; pentru ca s'au dispusu asupra loru cu despretuirea tuturoru drepturiloru loru, si numai in tempulu mai prospetu se arata o schimbare spre mai bine in acestu lucru, dupa ce in loculu lui Wenkheim celui debilu (? Red. „Tel. Rom.“) au urmatu altu ministru, carele au promis, ca elu celu putienu va ingriji, ca sasiu sa póta ave o esistintia mai vrednica de ómeni!

Dieu candu prejudeca omulu tóte acestea, si le cumpanesce, are ce vedé, si ce pricepe din conversatiunea, carea au avut profesoru Wattenbach cu sasiu din Sabiu!

Insa un'a totusi ne place din cuventarea laudatului profesoru, si acesta este aceea, ca intr'altel ca periculu pentru esistintia sasiloru in Ardelu aduce de motivu si fudul'a sasiloru; se intielege de sine, fudul'a unoru asemenea sasi, cu cari d-sea au conversatu.

Noi aci nu scriemu pentru straini, séu nu pentru cei din Heidelberg, ci pentru noi, si pentru compatriotii nostri sasi, deca ni se ierta aci a-i numi compatrioti, de aceea ii intrebamu intre patru ochi pre acei domni sasi, cari au informatu asiá de minunatu despre romani, si despre regimulu austriacu, si ungurescu pre desu mentionatulu profesoru din Heidelberg, ca óre nu sciu domniele loru, ca si astadi impopulatiunea prinsórei sabiene constá din romani si sasi criminalisti? intre cari se afla si unu jude comunalu de natiunalitatea sasésca dimpreuna cu fiulu seu.

Apoi mai intrebamu pre dnii sasi din Sabiu, cu cari au conversatu prof. Wattenbach, ca au d-sele de cugetu a subscrie cele ce au disu prof. Wattenbach in Museulu din Heidelberg despre romani? si ca óre nu s'au saturatu d-sele cu starea esceptionale, ce regimulu austriacu si celu ungurescu le-au gatitu loru in decursu de siése sute de ani!

Missiunea in Orientu.

Candu ne incercamu a vorbi despre tem'a acesta ni se pare de lipsa in prim'a linia, a fi in chiaru cu aceea ce avemu sa cuprindemu in conceptulu cuventului „orientu“ séu „resaritu.“

Deca ne aducemu aminte de cantecele craciunului, cari le cantamu in copilaria nostra, scimu ca intre alte cantamu: „Trei crai dela resaritu, cu stéu'a au caletoritu.“ Unde? la Betleem. Ei veneau din Persia. Caletoria loru avea dara directiunea spre apusulu de média nópte, aproape de tiermii márei mediterane. Acei crai, séu magi, séu filosofi, pentru ca veneau din Persia la Palestina, ve-

neau din resaritu. Locurile cele sante unde mantuatoriulu a petrecutu pre pamentu, a patimitu si a moritu, dicemu noi ca suntu in Orientu séu in resaritu. Déra noi dicemu si locuriloru, ce se afla mai spre apusu dela Palestin'a, precum e Asia mica, o parte care se afla dincóce de Bosforu, langa care jace Constantinopolea, o parte carea se afla dincóce de marea egeica si asiá venindu inapoi pana la marginea tienuriloru nóstre, pre cari, deca suntu de partea aceea din catru resare sórele, le numimu resaritu séu orientu. Mai departe scimu ca pre tempulu imperatului Carolu celu Mare Orientulu se incepea din Austria de astadi. Acesta era marginea ostica séu resaritena. Precum vedemu, si in intielesu istoricu e greu de a defini „Orientulu“, de care se vorbesce atatu de multu in diu'a de astadi.

Diplomatii facu de multe ori ceea ce altora le e cu neputintia. Ei ficséza termini teritoriali si botéza loculu dintre acesti termini, fara de a se cugeta multu deca corespunde intru tóte numele. Asia ei au numitu loculu intre dunare, marea negra si carpati, loculu de romani si care se chiama o parte „Tier'a romanésca“ si alt'a „Moldova“ iera acum se chiama „Romania“: „Principate dunarene“; iera altu principatu totu dunareanu, inse pre rip'a drepta a dunarei si mai insusu ceva decatu Romania, l'a numitu Serbi'a, cu tóte ca si acesta cum amu disu e principatu dunarenu. Asia au facutu ei si cu Orientulu. Pentru aceea candu vorbimu de Orientu astadi intielegemu intaiu imperiulu otomanu si apoi tierile cari stau in referentie mai de aproape cu acesta precum d. e. vice-regatulu Egiptului s. a.

Eata dara Orientulu cu care se ocupa publicistic'a:

Acestu Orientu e asediatu pre tiermii medietieranei resaritene si, pre tiermei onei parti a márei negre. Se afla sub unu ceriu blánda séu clima calda; pamentulu are o productiune din cele mai variabile, atatu pre suprafatia sea catu si sub suprafatia. Este aproape a se numi paradisu pamentescu. Si cu tóte aceste, nu gasesce omulu intr'insulu alta decatu miseria si iera miseria, cu putiene variatiuni de scári ale miseriei; va se dica, mai multa séu mai putiena, dara miseria nu lipsesce in totu Orientulu.

Caus'a? Candu vorbimu noi de nezasurile nóstre din trecutu si presentu, ne folosimu de unu terminu forte elasticu: de „vitregitatea temporiloru.“ Inse deca voimu sa aplicamu acesta „vitregitate“ asiá de desu intrebuintiata, la caus'a miseriei orientali, sa nu cugetamu cumva la venturi reci, séu ierni grele, veri ploiose, séu seceta pre mare; ci la alte „tempuri“, tempuri cari le creéza popórele insile spre daun'a, spre, „vitregitatea“ ce o aducu asupra capeteloru loru, ca sa o lase mostenire generatiuniloru ce au sa geama sub ea pana espi-aza óre candu pecatele parintiloru loru prin indreptare spre bine, séu pana le espiaza pre acele dimpreuna cu cele ale lasitatiei loru prin perire, prin disparere de pre fatia pamentului.

Influint'a cea mai insemnata o au exercitat in vechime in partile ce le numimu orientu, grecii. Acestu poporu intreprinditoriu si laboriosu, inse predomnitu de o proverbiale astutia, adese pana la cea mai nerusinata perfidia, nu s'au pututu radica nici candu ca sa formeze o putere mare. Certatu si impartitu in sinulu seu, traia mai multa din intrigile ce le sclea semaná intre vecinii sei, pana candu puterea cea de feru a romanismului si a nimicitu si lea luat din mana dreptulu de a figura ca statu.

Conscii de superioritatea loru intelectuale s'au straduitu neincetatu de a paralisá puterea ce i predominá si a o face ilusoria, si dupa seculi succesele atatu erau de mari, incatu imperati'a orientale creata de romani, o smulgu din manile acestora, molesindui si facendui prin acesta neopaci de alu

*) Vedi Foisor'a din nrulu trecut si de astadi. R.

tiene, și ce întâmplă? imperiul romanilor se prefăce în o imperiul roman după nume, ieră în faptă eră o imperiul grecăscă.

Orientul înse prin străformarea acest'a se apropie numai mai tare de catastrofe și mai însemnate.

Emigrațiunea popórelor din resaritul de mēdia nópte alu Europei, presarase multe elemente străine în acestu teritoriu, cari remasera și se înradăcinara printre elementele ce existau dejă. Totu teritoriulu se învestase cu Bulgari, cu slavi etc. printre grecii originali și printre coloniile cele mai vechi romane.

Post'a grecilor de a domni preste tóte elementele aceste, le au vatematu și în privintie materiale și spirituale. Pentru ca grecii nu se îndestuleau a domni politicesce, ei se încercau în totu tipulu a domni și preste consciința și simțimintele celor ce nu erau greci, ei faceau monopolu și cu biseric'a.

Tóte aceste au provocatu lupte îndelungate. Pre românii de dincolo de dunare îi vedemu aliați cu Bulgarii spre a combate pre greci și a se scuturá de jugulu asupritorilor. Luptele aceste au slăbitu tóte pártile încátu în sut'a a cincisprădiecea devenira tóte o jucaria în mán'a unui inamicu comunu. Toti fura supusi de turci, pâna în tiermii dunarei.

Nóua fasa vine preste acestu teritoriu frumosu și fertilu înse locuitu de ómeni nefericiti.

Popórele cari dorea libertatea se vedu apesate lângă asupritorii lor de mai înainte. Puterea, carea jacea preste unii și alții eră o putere selbatică, străina culturai, străina religiunii celor suprimati.

Fatalismulu islamului turcescu, care face totu dependinte dela sórte, și care are misiunea de a stinge pre cei ce credu alfelu decátu credințiosii sei, au deseversitu și mai tare miser'ia din orientu, miser'ia sadita și crescuta binisioru prin luptele amintite mai susu.

O inertia mormentală se întinde preste orientu, carea începe a amenințá acum și vecinatatea cu acele-si urmări. Numai veninulu perfidiei grecesce pastrate asiá de acuratn mai aduce câte o miscare, înteliendu latirea procesului de disoluțiune între cei immormentali politicesce. Ei adeva se nevoieau, parte cá renegati, parte cá instrumente în mánile turcilor a-si îmbunetati sórtea, ajutându la o împilare și mai mare a acelor de o sórte dara nu de o natiune cu ei. Fanarul eră cuibulu de

unde esiá acést'a pestilentia, carea cu tempulu a trecutulu și preste hotarele imperiului turcescu.

Au trecutulu dejă patru seculi și fanarul a contribuitu mereu la tienera în întunerecu a tuturor popórelor din imperiulu turcescu, încátu abiá acum în secululu nostru norulu celu greu începe sa dispara.

Turculu slăbitu sta gal'a sa dea puterea sea popórelor subjugate de elu, séu celu putienu sa o împarta cu ele.

Eveneminte politice.

Telegramulu celu cetiramu înca alalta-eri în „Hr. Ztg.“ ne spune între alte ca contele Taaffe, Potoczky și Berger voru esti din ministeriu. Realizarea acestei sciri aru fi unu semnu, ca nu e vorb'a, după cum se presupunea, ca sistemulu dualisticu are se suferi cátu de putienu. Susu numitii trei ministri erau elementele regimului cislaitanu, cari voiau sa faca óre care midilocire cu cehii din Boemi'a; ceea ce înca nu eră stricarea dualismului, și acum va sa si vedemu cátu de curendu parasindu posturile lor, de ministri. Evenimentulu acest'a, odata, devenitu faptă ne va fi unu testimoniu despre influința cea mare din Pest'a asupr'a Vienei. Pentru ca în Pest'a se vorbesce, și chiaru și în Vien'a, ca ministeriulu ungurescu a întrebuintiatu tóta influința sea, cá sa deslege în modulu acest'a cris'a ministeriale din Cislaitani'a, încátu Giskra, Herbst și sotii lor se remána în ministeriu.

Nu se scie cine va luá locul celor trei, cari esu din ministeriu. Despre principele Carolu Auersperg se dice ca a refusat de a intrá ieră-si în ministeriu, elu se mulțimesce cu ducerea presiului în cas'a domnilor (Herrenhaus).

Alte sciri descriu situatiunea de asiá, încátu tocmai Giskra și sotii lui suntu aprópe se iese din ministeriu. Ei au pregatitu unu memoriu, prin care cere cá, înainte de tóte modificările possibile în constituțiune, sa se reformeze alegerea la senatu, mai departe sa se predé polit'a de statu și fondurile de dispusetiune ministeriului, și protestéza contra federasiului.

Deca combinámu la aceste vointi'a pronunțata în senatulu imperiulu de mai multi oratori, cá sa nu se mai faca modificări în constituțiune, din cauza ca imperiulu s'aru slăbi și mai tare, putemu presupune din capulu locului, ca la schimbări în întelesu fe-

deralisticu din partea acest'a sa nu ne asteptámu în graba.

O fama, înca pán'acum fără consistința destula, spre a pune multa ponderositate pre dens'a, o fama, dicemu, sbóra prin unele foi ale diuaristicii celei mari, și adeva, ca reactiunea militaria se pregatesce, ba lucră chiaru spre a atrage frenele guvernului la sine și ca acest'a o face preste capetele, noi amu dice, pre la spatele ministeriului.

După temerile cele multe și dese ca la primavér'a séu tómn'a cutare va erumpe resbelu, pentru variatiune cetimu acum, ca se lucră pentru o desarmare generale în tóta Europ'a. De o cam data numai atât'a despre acest'a, pâna cându vomu avé ocaziune a vorbi despre dens'a cu date mai sigure.

Din Dalmati'a vinu sciri pacinice. Generalulu Auersperg i-au succesu a începe pacificarea (cum?), și asiá pleniputintiele date denumitului comandante provisoriu de trupe alu div. 18 LMC. bar. Rodich, suntu deocamdata sistate.

Cris'a ministeriale din Franci'a e mai pe fatia. Forcade dela Roquette trebuie sa ése din ministeriu, căci Ollivier, mai multu înse socii lui nu voru sa suferi pre nimenea din cei ce au fostu cu Rouher.

Asiá numitulu conciliu din Rom'a resufla fórtu putienu despre sine, înse ce resulta e nefavorabilu pentru sine. După scirile ce se stracora din conciliu, prelatii adunati nu au voia sa faca nici o propunere. Déca voru sa faca vre-unu amendementu trebuie sa-lu faca în scrisu, sa-lu predé unei comisiuni asiediate de pap'a spre esaminare și după ce esaminatu se mai asterne papei spre vedere póte veni la discussiune în plenum. Aceste și alte mesuri de felulu acestor'a apasa fórtu greu asupr'a multor prelati, cu deosebire a unui numeru însemnatu din cei francesi și din cei nemțiesci. În fruntea acestor, cari suntu cei mai capaci, se afla Dupanloup Archiepiscopulu de Orleans și Darboys Archiepiscopulu de Parisu. Cestu din urma a pasitu în un'a din siedintiele din urma fórtu energicu contra pretensiunilor papei, încátu pap'a a fostu nevoitu sa-lu ópresca dela cuventu. Lângă episcopii opusetionali de mai susu se dice ca se mai alatura și episcopii unguresci și unii din cei orientali (uniti). — Cu tóte aceste majoritatea e pre partea infalibilității și asiá e probabilu, ca biseric'a papei preste curendu va avé cu o dogma mai multu, adeva: ca „pap'a nu póte grésit“.

Despre anti-conciliulu din Neapole suntu

FOISIÓRA.

Cu ocaziunea acest'a publicámu în traducere romána: referatulu despre prelegerea prof. Wattenbach tienuta în museulu din Heidelberg; apoi reflexiunea dlui stud. jur. la universitatea de acolo, Ioane Bechnitiu și în fine respunsulu prof. Wattenbach dlui I. Bechnitiu.

Nr. 275 din 1869.

Heidelberg, 21 Nov. Cu ocaziunea prelegerei a trei'a în museu tienuta eri ser'a, dl prof. Wattenbach duse pre auditori la unu poporu nemțiescu bravu, tare și plinu de viētia, carele locuiesce în midiloculu natiunilor străine și fără de nici o legatura drépta cu Germani'a, înse si-a pastratu de sute de ani caracterulu seu nemțiescu și voiesce înca a sl-lu pastrá. Erau sasii din Transilvani'a pre carii oratorulu si-i alese dreptu tema, și a căroru moravuri și obiceiuri avú ocaziune nu demultu a le cunósce în persóna. O fabula vechia aduce în legatura ivirea acestui poporu nemțiescu între románi și magiari, departe lângă confiniile turcesce (?), cu cunoscut'a poveste despre sterpitoriulu de sióreci din Hameln, carele, neprimindu-si resplat'a promisa pentru prinderea siórecilor (clotianilor), a amagitu copiii buneii cetáti Hameln la sine și s'a dusu cu ei în tieri străine și necunoscute. În adeveru înse sasii transilvani'i si tragu originea dela locuitorii Renului de jos, a căroru colonisare în Transilvani'a în secululu alu 12, dându-le dreptu deosebire etc. a fostu fórtu favorita de domnitorii acestor tieri, sciindu ei bine apretiu însusirile cele eminate ale acestor nemti. Dlu prof. a desvoltatu acest'a mai pre largu, împreunându o interesanta reprivere asupr'a istoriei tierii, o descriere a situatiunii geografice, a referintieror ei în privint'a culturai etc., erui originea numelui Siebenbürgen și Sachsen etc.

Amintimu numai atât'a, ca ne pare mai cá o minune, cum acesti nemti în Transilvani'a si-au pututu conservá însusirile lor natiunale și cum si le voru conservá înca multu tempu. În unu modu fórtu invederatu descrie dlu Wattenbach și periculi cei multi ce amenințara acestui poporu bravu cu perire, — cari constau parte în populatiunea Transilvaniei precumpanitoria de románi, o adevérata banda de tecianari (incendiatori) și furi (hoti), înse și în óre-care superbia a sasiloru. Greu apعاتuitu și regimurile fatia cu acestu poporu bravu sasescu. Dintretóte, regimulu austriacu s'au distinsu prin perfidi'a cu carea au resplatitu alipirea nemtilor din Transilvani'a. Dara și sub regimulu ungurescu (după 1866) nu a fostu mai bine; despectându cu totulu tóte drepturile lor s'a dispusu (volnicesco) de sasi și numai în tempulu mai din urma pare ca voia sa se faca o schimbare în traterea acest'a necuprinsa, pentru ca ministrulu urmatoriu debilelu Wenkheim a promis, ca voiesce celu putienu a grigi pentru aceea, cá sasii sa póta avé o existința demna de ómeni. Spre norocire sasii din Transilvani'a si-a mantuitu unu clenodu, dela care aterna cu deosebire desvoltarea și infloirrea natiunalitátiloru sele. Acelu clenodu e constituțiunea bisericiei lor și administratiunea scolara carea se afla cu ceea în strinsa legatura. La acest'a tienu multu sasii și pentru dens'a facu sacrificii însemnate. Constituțiunea acest'a norméza, cá fia-carele, care voiesce sa ocupe o deregatoria în biserică séu scóla, sa studieze doi ani în Germani'a, mai departe ca fia-care parochu, trebuie sa fia fostu mai înainte doi ani invetiatoriu. Ministrulu ungurescu de culte a respinsu cu resoluțiune dela sine presupunerea, ca aru voi a se amestecá în afacerile aceste și autonomi'a constituțiunii bisericesci și scolare e cu atâtu mai momentósa, cu cátu în Ungari'a biseric'a catolica are o putere mare. — Dlu prelegetoriu incheiá împartășirile sternitóre de interesu cu convingerea, ca po-

porulu sasescu din Transilvani'a nu e numai poporu nemțiescu, carele merita în mesura mare interesarea nóstra de densulu, dara posede înca putere destula a infruntá tóte viscoalele

Nr. 278 din 1869.

Cătra redactiunea Heidelberger Zeitung!

În numele și interesulu imparțialității Te rogu a nu refúsá primirea următorielor observatiuni objective și fără patima pre cátu (în împregiurările aceste) se póte, cu respectu la prelegerea dlui prof. Wattenbach în museu „despre sasii din Transilvani'a și la raportulu în fóia Diale.

Din capulu locului me dechiaru, ca nu-mi trece nici decum prin minte sa pasiescu în afacerea acest'a polemizându, de óre-ce eu de o parte cá unu membru alu natiunii románe, cu privintia la anii mei și prin urmăre la esperintia și sciintia, înca neinsemnata nu voiu sa-mi însusiescu rolulu unui procuror fatia cu acúsări asiá de infiorátore asupr'a acelei'a (natiunii), după cum suntu cele suscitate de dlu prof. Wattenbach și de referentulu d-tale; de alta parte nu potu departá dela mine presupunerea, ca dlu Wattenbach, a cărui obiectivitate — cá scrutatoriu renumitu pre câmpulu istoricu — mi se pare mai pre susu de ori-ce dubietate, de asta data, trebuie sa marturisescu, a fostu victim'a unei mistificatiuni. Acest'a cu atâtu mai multu, cu cátu densulu cu ocaziunea petrecerei sele relativu scurte în Transilvani'a, după cum amu aflatu pozitivu, a conversatu esclusivu numai cu sasi și dintre acesti'a cu inimici principali ai romániloru.

Me voiu restringe numai și numai la fapte.

Románii Transilvaniei, cam 1.200.000 suflete, asiá dara partea cea mare a tuturor locuitorilor tierii (carii după numerarea dela 1857 facu 1.926.797), cu tóte ca numai prin revoluțiunea din 48 furá eliberati de catusiele institutiunii gl'ebae

două versiuni: un'a ca e desființiatu de regimulu italianu, căci au strigatu: „môrte lui Napoleonu III!“; alt'a ca numai o siedintia s'a disolvatu. Ori cum va fi, din prim'a siedintia se vede cătu de netoleranti suntu și densii, încātu îi potu toti bine euaflică și pre unii și pre alții din ambe conciliile că două estremități ale societății omenesci.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 10 Dec. (Cas'a magnatiloru) dupa rezolvarea unoru formalie se pune la ordinea dlei legea privitoare la responsabilitatea judecătorilor, ceea ce se și primesce unanimu.

In desbaterea speciala se schimba § 3 intr'acolo, că și juratii să fie responsabili de verdictulu lor.

In siedinti'a din 11 Dec. vine la desbatere proiectulu de lege privitoriu la anulara pedepsei de bataia.

Comitetulu emisu spre aprobare sa pronunțiatu ex principio pentru primirea acelu proiectu, recomanda inse până la desbaterea codicei criminale amenarea acestui proiectu de lege.

In siedinti'a din 11 Dec. e la ordinea dlei legea pentru anulara pedepsei de bataia. Comisiunea de justitia au propusu reprobarea acestei legi.

Br. Alb. Lipta combate propunerea comisiunei; densulu recunoște, ca efeptuirea legi in modulu incuviințiatu de cas'a deputatiloru are deosebite pedece practice; asiă spre exemplu nu se pôte anulă pedepsa de bataia, până nu voru fi carcere potrivite; de alta parte inse contine legea determinatiuni umane, și asiă recomanda reieptarea referatului comisiunei de justitia.

De aceea-si părere e și Horvath min. de justitia, care determina mai de aprôpe nedreptatea și neumanitatea a acelei pedepse și care accentueza, ca susamintit'a pedepsa abroga egalitatea cetățieniloru inaintea legi; provisoriu se remâne legea, inse provisoriu sa se supuna și nobilii acestei legi. (sgomotu)

Se primesce propunerea Br. Liptay, referatulu se reiepta.

In siedinti'a din 14 Dec. (cas'a deputatiloru) dupa autenticarea protocolului siedintiei premergătoare anuntia presedintele mai multe petitiuni sosite, care se și predau comisiunei respective.

adscriptio nis, la inceputulu deceniului presentu au fostu in stare a tramite o majoritate impunătoare, ce constă din juristi practici, preoti, profesori și economi, dintre cari multi 'și terminara studiile la universități nemtiesci și italiene și au sciutu sa insufle respectu contrariiloru loru celoru mai mari. Căci connatiunii mei au sciutu totu-déun'a aceea, ca numai cultur'a singura este in stare de a intemeia pretensiunea la esistinti'a nationale. Asiă dara densii, pre cătu îi ierta puterile materiali, cari firesce că celoru nu de multu „glebae adscriptis“ le lipsira și le lipsescu inca s'au și silitu a dá espressione acestei convingeri prin fundarea de scôle. Astadi au românii din Transilvani'a vre-o câte-va gimnasia, a căroru profesori au studiatu la universități partea cea mai mare nemtiesci; și deca nu au pututu aduce inca până sa aiba universitate, nu e puterea loru spirituale de vina și voi'a loru carea din contra s'a aretat de multe ori fôrte energicu, ci iera-si numai nefavorabil'a stare materiale, inaintea de tôte, deplorablele impregiorări politice. Pen-traceea inse acesti „teciunari“ și „furi“ au influențiatu o Asociatiune pentru inaintarea literaturii române și a culturii inca la 1860, cărei chiaru și Academi'a imperiale de sciintie din Vien'a regulatu îi tramite scrierile selé, și care tocm'a sa afla in ajunu de a esoperá erigerea unei catedre de limb'a și literatur'a româna la universitatea din Vien'a dupa cum esista dejă un'a la universitatea din Pest'a; pentru ca la diferitele institute din Vien'a studieza de unu siru de ani câte 100 juni români. Si Albele universitățiloru din Lipsce'a și Berlinu potu aretá nume de a le româniloru transilvani, și chiaru și aici, dupa cum vedi D-ta dle redactoru, a trimisu această „adeverata banda de tecunari și furi“*)

*) Precum trebuie sa mărturisescu, dlu profesor Wattenbach nu s'a folositu de espressione acésta tare in prelegerea sea, deca n'a fostu neindreptatita fatia cu descrierea dlu oratoru despre purtarea româniloru din Transilvani'a cu sasii.

Referintele.

G. Clementis propune in numele mai multoru consorti conclusiunea următoare: considerându, ca in bugetulu armatei comune pentru anulu 1870 mai multu de 10 milioane fl. s'au impusu, că pensiune și provisiune a invalidiloru; considerându, ca pentru ingrigirea invalidiloru honvedi numai 4000 fl. in bugetulu min. ung. de aparare suntu provideute, insarcineza cas'a ministeriului a face unu proiectu pentru ingrigirea invalidiloru veduveloru și orfaniloru minoreni de honvedi din anulu 1848 care sa se desbata deodata cu bugetulu pro 1870. Cas'a si-a aretat bunavointia a face acésta jertfa și a insarcinatu ministeriulu de aparare cu aducerea inaintea a tuturor documenteloru tienetóre de ingrigirea invalidiloru etc. in anulu 1870, ca apoi sa se póta cas'a la desbaterea bugetului pro 1871 orientá. Se incuviințieza.

Dr. Svetozar Miletić propune o conclusiune și face doue interpelatiuni:

1. Interpelatiune către min. intregu: § 8, art. III. din legea an. 1868 despune ca legile sa se traduca officiosu in tôte limbile patriei, și sa se tramite jurisdicțiuniloru, ceea ce nu s'au facutu, și asiă intréba, de ce n'au implinitu ministeriulu legea?

2. In interpelatiunea către min. de comunicatiune intréba, ca de ce s'au reieptatu dela oficiolatu telegraficu din Pest'a o telegrama a diurnalului Zastava, despre loptele din Bocca și pre basea cărei legi s'au facutu?

3. Conclusiunea se propune in caus'a rescólei din Dalmati'a: cas'a sa se pronuncia, ca starea exceptionala din Cattaro e periculosa, și contraria principiiloru constitutionalismului și ca doresce, că curendu sa se ridice starea disa.

Conclusiunea se da la tipariu.

I. Schvarecz face mai multe interpelatiuni, care producu ilaritate.

Interpelatiunile se predau min. respectivi.

C. Tisza interpeléza in scrisu pre Lonnyay, min. de finance, ca ce procedere doresce dela casa in desbaterea bugetului pro 1870. de vreme ce tempulu e fôrte inaintatu.

Lonnyay min. raspunde, ca interpelatiunea aru fi mai multu indreptata către casa, căci cas'a are de a face conclusiune, cum doresce a procede la desbaterea bugetului. Cas'a inse pôte face conclusiune numai conformu legi, ceea ce s'au și facutu in Oct.

pre unulu din junii sei, pre subsemnatulu, spre a se cultivá, și carele a credutu ca inca se contribuie unu denariu modestu pre scopulu celu frumosu alu inființierei unei ferestri in biseric'a lui Petru, vrendu că prin acésta sa esprime simțiemintele fratietății religiose și nationali, cari lu inspira; pentru ca la tóta intempleria și elu se tiene de aceia cari intru acésta afla ide'a cea mai inalta a omenimei, la a cărei realizare se lucre inaintea de tôte acei ce se ocupa cu sciintiele.

Cu constatarea acestoru fapte firme voiescu sa fiu vorbitu celu dintăiu dara și celu din urma alu meu cuventu in afacerea acésta.

In fine mi permitu a aminti, ce s'au scrisu despre noi magistrulu Opitz, capulu primei scôle de poeti din Silesia:

Nici Itali'a nu a pestratu totu din cele vechi Asemenea nici Spania și Gallia. Cum a pestratu acésti'a asemenarea cu românii.

Asiă e de inruditu ce e valachu cu ce e latinu.— Sânge nobilu se afla inca in case tieranesci Care inca n'a depusú obiceiulu și modulu moravuriloru vechi.

Heidelberg, 24 Novembre 1869.

Alu D-vostre

supusu

I. Bechnitiu,

stud. jur.

Nr. 279 din 1869.

Cătra redactiunea Heidelberger Zeitung.

Scrișorea dlu stud. jur. Bechnitiu din numerulu de astadi alu foiei D-tale me necesitéza la unu respunsu, in care inaintea de tôte trebuie se mi esprimu parerea de reu ca amu vatematu simțiemintele acestui domnu prin espectorările despre români seu valachi, cele ce in raportulu D-tale suntu reproducute și mai marcate. Eu amu cercetat u-

Col. Tisza: in tîeri parlamentarie cam de-obșce au ministrii influenția asupr'a procederei parlamentului; inse de vreme ce min. se provóca la lege, me provocu și eu la legile din 1848, care dispunu, ca regimulu are a propune casei deputatiloru incheierea sumelor și bugetulu.

Lonnyay min.: o amu facutu!

Tisza: Art. X. din legea an. 1867 dispune ca min. are datorinti'a până in 15 Sept. a propune bugetulu; min. inse si-a negligatu datorinti'a.

Respunsulu min. Lonnyay se ia spre cunoscinti'a și apoi se trece la ordinea dlei.

Proiectele de lege privitorie la anulara timbrului de jurnale și la reinfintiarea judecătoriloru de bursa și magazinu de bucate se cetesce a 3-ora, și unanimiteru se primescu definitivu.

A. Buday, referentulu comitetului centralu anuncia opiniunea comitetului financiulu, despre acelea proiecte de lege, ce privescu:

- 1) sustinerea provisorica a curțiloru judecătorești de financie;
- 2) prelungirea valórei legi de timbre și tacse.
- 3) regularea timbreloru a societățiloru de actii și a instituteloru.

Anunciulu se da la tipariu.

I. Cautz propune parerea comitetului financiulu despre bugetulu ministeriului intregu, și despre proiectulu de lege privitoriu la radicarea curții supreme de computuri.

Lonnyay min. de financie propune, a se luá la desbatere parerea comitetului financiulu joi.

Col. Tisza dechiara ca aru fi cu neputinti'a joi inceperea desbaterei; reprobéza de repetite ori desbaterea grabnica, căci multi suntu siliti, pro vre-o câte-va zile, a se departá din Pest'a pentru afaceri familiare.

Bar. L. Simonyi asemenea e in contra unei desbaterei grabnice, căci economii au la anulu nou multe afaceri a casa; e alta cu ampioiati regimului, cari au a se ingrigi numai de bureau.

Eötvös dechiara: ca nu e vorba de o desbatere grabnica, ci numai de determinarea inceperii desbateriloru.

Dupa mai multe pro și contra se primesce că desbaterile bugetului au a se incepe sambata.

Se mai intinde o desbatere, ca se premérge susu numitei desbaterei un'a generale? Se incuviințieza, căci dupa parerea lui E. Simonyi s'aru puté ministeriului denegá preste totu bugetulu.

mai pamentulu sasiloru și numai despre acésta amu și vorbitu. Amu fostu dara departe de a voi sa facu o sentintia asupr'a intregii natiuni române seu numai despre românii din Transilvani'a dintre cari numai cea mai mica parte locuiescu pamentulu sasiloru. Inse cumca mass'a coloniloru români coresponde descrierei mele, amu de mărturia opulu englezului Charles Boner despre Transilvani'a. Se intielege ca cu sasi amu avutu intalnirile cele mai multe, trebuie inse se respingu cum ca intre acésti'a suntu „neamicii principali ai româniloru.“ Amu avutu și onórea de a face cunoscinti'a cu Esc. Sea Metropolitanulu romanescu Siagun'a. Dupa tôte câte amu auditu, nimenea nu e asiă petrunsu de sciintia culturii celei inferioare a concetățieniloru sei, dara tocm'a pentru aceea se și silesce acestu eminentu principe bisericescu in unu modu demnu de lauda și cu energia, de a face amelioratiune in privinti'a acésta. Deca românii, cari locuiescu in bordeie in giurulu satelorु sasesci, au totde-un'a sciintia „ca numai cultur'a singura pôte face pretensiune la adeverata esistinti'a nationale,“ me indoiescu, dara ca suntu și intre românii de pre pamentulu sasiloru, barbati cari cugeta asiă, congedu bucuros, și dreptu marturia despre acésta amu contemplatu insu-mi edificiuulu celu mare alu scóleloru române din Brasiovu. A atinge referintiele aceste nu amu avutu deunedile ansa, me folosescu acum de ocaziune, spre a me esprime anume, ca in Vien'a amu auditu laudele cele mai recunoscatórie a diligintiei și nisuintiei studentiloru români. Acestoru nisuintie nu putemu decátu sa le dorimu succesulu celu mai bunu și pretinii mei dintre sasi nici decum nu cugeta altu feliu.

Heidelberg 25 Novembre 1869.

W. Wattenbach.

In fine preda min. de finantie proiectele de lege privitoare la pensiunile organelor fostului regim centralu, si la spezele curtiei regesci.

In sedinta din 16 Dec. (Cas'a magna-tiloru). Comitela Zichy predă referatul comisiunii financiale, despre proiectele de lege, privitoare la contributiunea de zaharu si de consumu, la contributiunea personale acuisitiva (de castigu) si la accizele tabacului.

Dupa aceea predă C. Széll concludsiunile casei deputatiloru, despre timbrulu jurnaleloru si judecatoriele burselor. Se cetesece susu atinsulu referatu despre contributiunea directa si indirecta, care recomanda primirea proiectelor respective.

Lonyay min. de finantie declara, ca dupa reformele contributiuniloru se va introduce in loculu contributiunii personale acuisitive, o alta mai corespunditoare si drepta.

Proiectele de contributiune se primescu fara desbateru.

Dupa aceea se primescu proiectele privitoare, la acoperirea speselor de calatoria a Maj. Selu, si la bugetulu ministeriului croatu.

In sedinta din 15 Dec. (Cas'a deputatiloru) interpelēza M. Urményi pre min. de finantie, ca are de cugetu a usura industri'a zaharului?

Ministrulu promite.

Notariulu casei magnatiloru aduce legile in parte primite in parte modificate, privitoare la responsabilitatea, la denumirea, si stramutarea judecatoriloru.

Mai multe petitiuni incurgu.

Dupa aceea se facu interpelatiuni de interesu particularu.

Henselmán propune, a se compune o comisiune permanenta spre conservarea anticitatiloru si lucrurilor artificiose.

La ordinea dilei e referatul comisiunii financiale, despre unu creditu extraordinariu alu min. de comunicatiune, la suma de 420,000 fl. pro 1869.

Se incuviintēza.

Urmēza proiectele de lege, facute de Irányi, pentru alegerea unei deputatiuni regnicolare, care aru avē de a luā reformele contributiuniloru in māni si altulu pentru de a se aprobā min. instructiunii publice unu creditu de 100,000 fl. spre infiintarea de scōle elementare pentru cei mai inaintati in etate.

Amendoue proiectele se respingū.

Preser'a si diu'a de Santulu Andreiu.

Fagarasu, 2 Decembre 1869 v. Preste doue diecenii suntu, de cāndu bunulu Dumnedieu a vōitu sa ne tramita in mijloculu nostru pre Escelenti'a Sea Parintele Metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a. Preste doue diecenii suntu, de cāndu acestu mare barbatu luera din tōte puterile a radica natiunea, biseric'a si scōl'a sea la trēpt'a inalta, pre care stau si alte natiuni, si alte biserici! Dumnedieu i-a pastratu inca dile, ca trāndu si insusi sa se bucuie de fructulu osteneleloru sele! Romānulu ortodocsu si manifestā cu mare preferintia si adencu devotamentu totu-dēun'a, cāndu este vorb'a de recunoscint'a, ce datoresce elu pré bunului seu Archipastoriu. Romānulu ortodocsu rapitu de unu sentiementu de inalta pietate cu cea mai mare bucuria si aduce aminte, ca elu are sa serbeze preser'a si diu'a de sântulu Andreiu si cā diu'a onomastica a pré bunului seu Parinte Metropolitu. Este dara la noi la romānii ortodocsi din Austro-Ungari'a diu'a de 30 Novembre o di scumpa; cāci ea ne procurā ocaziune a ne aretā in publicu sentimentele, ce inimile nōstre nutrescu pentru bunulu nostru Metropolitu, sub a cārui blandu scutu biseric'a si scōl'a asiā de bine inflōrescu.

Dupa aceste premise permite-mi, domnule redactoru! a ve scrie si de pre la noi, cum amu serbatu preser'a si diu'a de sântulu Andreiu. Ne întorcemu dara in preser'a acelei dile. La 4 ore precisu sunetulu tocei si clopoteloru ne anuciā inceputulu rugaciunii de ser'a. Nu trecū 5 minute si tinerimea scol. de tōte trei clasele cu directorele scol. Ioanu Dim'a Petrascu in frunte pornesce dela scōl'a la s'ra biserica pentru de a ascultā rugaciunile de ser'a.

Dupa finea rugaciunii de ser'a, intrēga tinerimea scol. se întorcece inapoi totu dapa regul'a de mai susu. Ajungēdu la scōl'a se incepe festivitatea intr'o sala anume galita spre acestu scopu, dupa programa inceputulu festivitatēi, la 5 ore precisu.

Publiculu din urbe reprezentāndu bine tōte clasele societātēi erā dejā adunatu. Ba ce e mai multu venisera si sateni de prin Galati chiaru si din Breaza de lānga munte cā sa aduca tributulu loru pré bunului loru Archipastoriu. Corulu tinerimei condusu de directorulu institutului numai decātu intoneza „Tropariulu sântului Andreiu“.

Dupa aceea reverint'a sea d. prot. Petru Popescu, deschide festivitaea prin o cuventare ocazionali bine acomodata accentuāndu intre altele si aceea, ca de cāndu in fruntea clerului, sta unu astfelu, de barbatu mare, biseric'a si scōl'a si prin acēst'a natiunea merge cu pasi gigantici pre calea progresului si a inflōrirei. La urma si incheia cuventulu rugāndu pre Dumnedieu sa-lu tiena la multi ani pentru binele bisericei si alu natiunii sele.

Publiculu, care se adunase in numeru frumosu, si inca de ambele secse, response printr'unu intreitu „sa trāiesca la multi ani Escelenti'a Sea pré bunulu nostru Metropolitu“. Corulu tinerimei indata intoneza: „Eata diu'a cea dorita“ in duetu. Dupa aceea conformu programului festivitatēi directorulu scōlei Ioanu Dim'a Petrascu suindu la tribuna tiena o disertatiune scolastica bine arangiata cu tem'a: „Scopulu educatiunii este de a desvoltā in fia-care individu tōta perfectiunea, de carea elu pōte fi capabilu.“ Disertantele se coborū dela tribuna secerāndu vii aplause! Nu me vōiu incercā sa facu sumariulu ori criteriulu acestei disertatiuni; cāci atunci aru trebui sa respundu o alta disertatiune totu asiā de lunga, totu asiā de corecta in stilu, si totu asiā de completa in compunerea ei interna! Ti-o tramitu rugāndu-te, domnule redactoru! a o dā publicitatēi in tōta estensiunea, cā publiculu sa o apretieze, dupa cum amu apretiat'o si noi*). Dupa disertatiune se esecutara din partea tinerimei scol. mai multe cāntece natiunali intretiesute cu declamatiuni corespunditōrie la atari festivitatēi, — cu deosebire s'au declamatu astufeliu de bucāti din legendariu anume alese, cā se amuzeze publiculu pre de o parte, iēra pre de alta parte sa facu efectu in inimile copiiloru, despre cari se dice, ca in atari circumstantie unu momentu e destulu, cā sa-i formeze intregu viitorulu. Cetindu in fati'a fia-cārui'a publiculu se parea tare satisfacutu.

In fine directorulu scōlei si permite a inchiāis festivitaea esprimēdu in numele corpului invetiatorescu multiamit'a sea ferbinte publicului in genere si mai alesu stimabileloru dōmne romāne, cari, de-si tempu de iēra n'au pregetatu a ne radica splendorēa festivitatēi cu placutele dumnealoru presentie. Inca ceva. Pré on. domnu Ioanu Codru Dragusanulu vice-capitanulu tieriei Oltului incāntatu de progresele, ce lea facutu tinerimea intr'unu timpu asiā scurlu a inaintatu directiunii scol. o suma de bani cu scopu sa se imparta intre scolari. Ceea ce s'a si facutu in diu'a urmatōria.

Atāt'a in preser'a dilei.
Iēra diu'a de sântulu Andreiu s'a serbatu cu mare evlavie curgēducrestinii nostri in numeru frumosu desu de demanētia la servitiulu divinu. S'au facutu rogaciuni pentru fericit'a viētia a pré bunului nostru Mitropolitu.

Si noi rugāmu pre bunulu Dumnedieu sa-lu tiena la multi ani pentru binele bisericei si alu natiunii sele.

Astufeliu s'a serbatu pre la noi, domnule redactoru! diu'a si preser'a de sântulu Andreiu!

(Spre sciint'a respectiviloru trebuie sa anuciām ca precātu ne pare de bine vediendu comunicările cele multe despre manifestatiunile serbatoresci cu ocaziunea onomastice Archipastoriului nostru, pre atātu ne pare de reu ca nu suntemu in stare de a le publicā pre tōte. Convinsi ca serbările suntu eflusulu adeveratei reverintē de recunoscintia, credemu ca nu ni se va luā in nume de reu, dēca preste cele ce ne sosira mai târdiu si ne sosescu suntemu constrinsi a trece in tacere. Binele nu se face numai pentru publicitate dara si pentru ca e bine. Red.)

Progressarea Romanismului.

Romanismulu cresce din ce in ce mai iute dincolo de Dunare, si se intinde pāna in golfulu Salonicului.

*) La cea mai deaprobe ocaziune. Red.

Cu tōte sfortiările, investivele si calomniile unoru jurnale grecesci, cu tōte intrigele ce s'au opusu necontentiu de cātra calogarii si preotii greci prin Macedonia si Epiru, contra primeloru tendentie de desceptarea acestei prime nationalitatēi amorfita de secolu sub literatur'a si biseric'a grecesca; cu tōte si cu tōte pedeele, astadi avemu optu scōle romanesce in Macedonia si sânt'a liturgia se cetesece in trei biserice, romanesce, spre intielesulu parintiloru si mumeloru de familia a mariloru precepte ale Māntuitoriului nostru Iisusu Christosu.

Fāra cea mai mica esagerare putemu afirmā, ca astadi suntu in scōlele romanesce din Macedonia preste un'a mie scolari, baeti si fete, cari scriu si cetescu limb'a loru materna cu caractere latine.

Cei cari se interesēza, le place, dēra nu potu sa crēdia o asiā minune, potu lesne sa vēdia raporturile si corespundentiile de acolo, scrisori de fectiie la rudele loru d'aici, la presedentele fostului comitetu macedono-romānu, care comitetu de multu inca este resumatu numai in presedentele seu.

Trei-diece de scolari, fii de bune familie din Macedonia, se silesu in Bucuresci in scōl'a macedonēna din sântii Apostoli, sub-auspiciile betrānului archimandritu patriotu romānu Averchie, sa absorba si mai multu romanismu decātu sciintia de carte, pre care sa se duca fia-care sa-lu reverse prin satele si orasiile loru romanesce de acolo, care cā preotu, care cā professore.

Credemu ca aru mai putea fi adusi in Bucuresci copii din Macedonia pāna la concurentia de 50, cari n'aru costā mai nimica, odata ce scōl'a esista si internatulu este stabilitu. Ce mai este de doritu, dupa noi, aru fi realizarea ideei de a se fondā in monastirea dintr'unu lemnu, sub directiunea si ingrigirea cuviōsei staritie Epraxia o scōl'a de fete aduse din Macedonia si predestinate a se întorce institutrice in patri'a loru. Noi nu abandonāmu acēsta idea si suntemu incredintati ca, dēca persōnele ce au fericirea sa incongiure tronulu astadi, si dēca dlu ministru alu culteloru si instructiunii publice aru explicā acēsta idea principelui, negrestu cā bunulu romānu si generosulu principe aru trece si acēst'a intre preocupatiuni.

Amu mai spus'o, o mai spunemu si o vomu repetā cu tōta ocaziunea, ca fostulu Domnitoriu Cuza-Voda, sub care s'a infiintiatu scōl'a Macedonēna in Bucuresci, dase si ordine a se pregati Archimandritulu Averchie se plece in Macedonia, se aduca deocam-data 12 copile spre a le incredintā cuviōsei staritie. Scōl'a macedonēna de fete in monastirea dintr'unu lemnu se fondā spre a se intretienē de insu-si Domnitoriulu din modest'a sea lista civile.

Acēst'a fiindu intocmai astfelu, noi suntemu datori sa o spunemu si sa rugāmu pre potentii dilei sa se grabesca spre a se putea inscrie si infiintarea acestei scōle intre lucrurile cele bune ce se seversiescu pre tōta diu'a sub acestu ministeriu.

„Tr. Carp.“

199—1869.

Edictu.

Simeona Ioanu Rodeanu din comun'a Pianulu de susu scaunulu si protopresbiteratulu Sebesiului de 5 ani de dile si-au parasitu cu infidelitate pre legiuit'a sea solia Ioan'a nascuta Ioanu Ber'a totu de aci, pribegindu in lume fāra a se sci loculu aflārei sele; se citēza prin acēsi'a cā pāna la finea lunei lui Novembre 1870; cu atātu mai tare sa se infatisieze inaintea forului protopr. subsemnatu cāci altmintrea si in absentia lui pār'a in contra-i radicata de socie-i se va otari amesuratu canōneloru s. s. nōstre biserici.

Forulu protopresbiterale gr. or.

Sebesiu, in 29 Novembre 1869.

L. Tipeiu,

(28—1) Prot.

Burs'a de Vien'a.

Din 10/22 Decembre 1869.

Metalicele 5%	59 85	Act. de creditu	254 40
Imprumut. nat. 5%	70 15	Argintulu	121 15
Actiile de banca	734	Galbinulu	5 83